

سومین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

همدان ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۴

ارزیابی توان اکولوژیکی اکوسیستم جنگلی جهت کاربری اکوتوریسم

علی جهانی^۱، پروانه سبحانی^۲

^۱استادیار گروه علوم محیط زیست و منابع طبیعی دانشگاه و محیط زیست

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد ارزیابی و آمایش دانشگاه محیط زیست

چکیده

در کشور ایران اگرچه جنگل‌های منطقه هیرکانی از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای در بین سایر اکوسیستم‌ها برخوردار است، اما متأسفانه این منابع ارزشمند به دلایل مختلف روز به روز از نظر کمی و کیفی دستخوش تخریب و فشار فزاینده‌ای قرار داشته و دارند. آگاهی درباره توان واقعی رویشگاه‌های جنگلی و طبقه‌بندی آنها، برنامه‌ریزی و نحوه انجام اقدامات مناسب را در زمینه مدیریت بهینه این منابع کم نظیر هموار می‌کند. منطقه مورد مطالعه جنگل آموزشی و پژوهشی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران می‌باشد که به جنگل خیرود موسوم است. جهت انجام پژوهش حاضر، نقشه نهایی واحدهای زیست محیطی از ترکیب نقشه عناصر پایدار اکوسیستم حاصل شد که در این نقشه کلیه ویژگی‌های پایدار اکوسیستم شامل: درصد شیب، ارتفاع از سطح دریا، جهت جغرافیایی، نوع خاک، تیپ پوشش گیاهی و انبوهی آن از هر واحد مجاور خود متفاوت است. در ادامه، منابع ناپایدار اکوسیستم بررسی و نقشه‌سازی گردید. بر مبنای تجزیه و تحلیل سیستمی، آمایش سرزمین و تصمیم‌گیری نهایی برای هر واحد با توجه به ویژگی‌های واحدهای محیط زیستی انجام شد. سپس با استفاده از روش کیفی و با استخراج مدل ویژه، کاربری مناسب تعیین گردید. نتایج حاصل از این تحقیق مشخص نمود که این بخش از جنگل با توجه به مقیاس کار (۱:۱۰۰۰۰) قابلیت مدیریت چند منظوره و با هدف تفرج گسترده را دارا می‌باشد. جهت حرکت به سوی توسعه پایدار و تامین نیازها و انتظارات گوناگون جامعه از منابع طبیعی، مدیریت جنگل‌ها را باید به سمت استفاده چند منظوره و با توجه به توان اکولوژیکی منطقه سوق داد.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی توان اکولوژیکی جنگل خیرود، واحدهای زیست محیطی

¹ Ajahani@ut.ac.ir